

45 anys de Saó

Dg, 25/07/2021 per Josep-Miquel Bausset
[Del santuari estant](#)

Aquest mes de juliol la revista valenciana Saó compleix 45 anys de vida, tot un rècord, o millor dit, gairebé un miracle per a una publicació en la nostra llengua. Saó, la revista degana de les publicacions en valencià, va sortir per primera vegada el juliol de 1976 (ara fa 45 anys) en plena Transició, quan encara no feia ni un any de la mort del dictador. De fet, com recordava el primer director de Saó, Josep Antoni Comes, el 21 de novembre de 1975, l'endemà de la mort de Franco, es reunia al convent dels dominics de València el primer equip de redacció, per preparar la sortida de la revista.

Amb una periodicitat mensual, Saó va ser fundada i impulsada per sectors progressistes de l'Església del País Valencià, fermament compromesos amb el valencianisme cultural, la normalització lingüística i social de la llengua i les premisses renovadores del Concili Vaticà II, basades en el diàleg de l'Església amb la cultura, la política i la societat. Enmig d'un desert periodístic, editar el 1976 una revista, i a més, en la nostra llengua, era una autèntica proesa. Però amb la valentia dels seus iniciadors, Saó es va convertir en una publicació d'informació general, d'anàlisi i de reflexió, especialitzada en temàtica valenciana.

Saó mai no ha pretès ser una revista eclesiàstica, sinó més aviat un mitjà que tracta temes d'Església i de País, sense caure mai en el clericalisme. Ja el 5 de maig de 1976, com ens recorda Vicent Cremades en el seu llibre, "L'Església en la Transició", els promotors de Saó van subratllar "que no era una revista eclesiàstica, sinó que anava a dedicar-se a reflectir una àmplia informació dels grups vinculats a l'Església, així com de les llibertats i la defensa dels drets de l'home". Va ser el prevere valencià Josep Antoni Comes qui primer va dirigir Saó, seguit d'altres directors com Emili Marín i Vicent Cardona, també capellans, fins que en l'actualitat la dirigeix el laic Vicent Boscà.

El Consell de Redacció l'integren persones tan valuoses com els antics directors,

Vicent Cardona i Josep Antoni Comes a més de Vicent Josep Escartí, Carles Fenollosa, Antoni Ferrer, Teresa Guerrero, Enric Juan Redal, Irene Monclús, Francesc T. Martínez, Òscar Pérez, Alfred Ramos, Rafael Roca, Joan Lluís Sanxis i Presen Sena. Entre els nombrosos col·laboradors de la revista hi ha els catedràtics de la Universitat de València Ramon Lapiedra, Antoni Ferrando o Albert G. Hauf, i també Joaquim Garcia Roca, Manuel Rodríguez-Castelló, Avel·lí Flors, Teresa Ciges, Daniel Climent, Vicent Àlvarez, Adolf Beltran, Alfons Cervera, Josep Franco, Jesús Huguet, Emili Piera. També van col·laborar en Saó amics ja traspassats com Joan Fuster, Manuel Sanchis Guarner, Cristòfol Aguado o Vicent Ventura.

En l'actualitat, a més de poder trobar la revista en paper, també es pot consultar a través de la xarxa. Saó també ha publicat també diversos llibres relacionats amb l'Església i el País i quaderns de catequesi. Una revista com Saó, que hauria de tindre el reconeixement, el recolzament i el suport dels bisbats del País Valencià, desgraciadament es manté només amb l'aportació dels subscriptors i la propaganda que inclou. Encara més: des de l'Església "oficial" o jeràrquica, Saó és vista amb suspicàcia, com una publicació "sospitosa" pel seu compromís amb la nostra llengua i amb la realitat nacional del nostre País. M'agradaria equivocar-me, però dubte molt que els bisbes del País Valencià estiguin subscrits a Saó. Com també no crec que els Seminaris de València, d'Oriola-Alacant, de Tortosa i de Sogorb-Castelló estiguin subscrits a Saó.

Cal recordar que l'arquebisbat de València té un setmanari anomenat "Paraula", que malgrat el nom, està escrit íntegrament en castellà, i el bisbat d'Oriola-Alacant en té un altre anomenat "Noticias Diocesanas", publicacions (com les webs dels bisbats valencians, a excepció del de Tortosa), que marginen totalment la llengua de Sant Vicent Ferrer. Com ha escrit Vicent Cremades en el llibre mencionat abans, "aquesta publicació va suposar una nova resposta als plantejaments pastorals de l'Església". I és que gràcies als seus promotors "la revista ha mantingut amb fermesa, plantejaments valencianistes i progressistes, però sempre tenint com a punt de mira un cristianisme inspirat en els principis renovadors del Concili Vaticà II".

La revista Saó ha passat moments crítics degut a la situació econòmica, ja que aquesta publicació no rep cap ajuda ni té cap suport per part dels bisbats valencians. Per això cada nou número de Saó és com un miracle, ja que aquesta publicació continua, malgrat les dificultats i els entrebancs, fent saó mes rere mes, per una Església Valenciana de veritat. Tots els qui porten ara (i els qui l'han portada des de la seua creació), la revista Saó, han estat fent una bona saó durant 45 anys. Per això cal felicitar aquesta revista tan nostra i tan estimada, pel fet que ha arribat als 45 anys de vida, a més de desitjar-li que siga per molts anys més!

Com va dir Josep Antoni Comes en una interessant entrevista, "m'agradaria que Saó mantinga els dos pilars de cristianisme i valencianisme", com continua defensant Saó 45 anys després de crear-se. I una última cosa: el govern del País Valencià hauria de concedir a Saó l'Alta Distinció de la Generalitat, juntament amb els directors que ha tingut. Seria una bona manera de celebrar el 9 d'Octubre, Dia Nacional del País Valencià, homenatjant així aquesta revista que, fidel i tenaçment, continua eixint cada mes, malgrat el nul recolzament que té per part dels bisbes valencians.